

THE PALIVERSE PROJECT

Το σύμπαν της σοφίας του Βούδα

Ο Τριμερής Κανόνας (Tīpiṭaka)

Ο Κανόνας των Ομιλιών (Sutta Piṭaka)

5. Η συλλογή των μικρών κειμένων (5. Khuddaka Nikāya)

05. Ανθολογία ομιλιών (05. Suttanipāṭapāḷi)

4. Το κεφάλαιο των οκτάδων (4. Aṭṭhakavaggo)

[Snp 4, PTS 151-189]

PaliVerse

5. Η συλλογή των μικρών κειμένων

05. Ανθολογία ομιλιών

4. Το κεφάλαιο των οκτάδων

1. Η ομιλία για την ηδονή

- 773.** Σε αυτόν που ποθεί την ηδονή, αν αυτή του επιτυγχάνεται·
Σίγουρα έχει χαρούμενο νου, ο θνητός που απέκτησε αυτό που επιθυμεί.
- 774.** Σε αυτόν που ποθεί τις ηδονές, στο όν που έχει γεννηθεί επιθυμία·
Αν αυτές οι ηδονές παρακμάζουν, υποφέρει σαν τρυπημένος από βέλος.
- 775.** Όποιος αποφεύγει τις ηδονές, όπως με το πόδι το κεφάλι του φιδιού·
αυτός την κολλώδη στον κόσμο, μνήμων ξεπερνά.
- 776.** Χωράφι, τοποθεσία, ασήμι ή, βόδια και άλογα, δούλους και υπηρέτες·
γυναίκες, συγγενείς, πολλές ηδονές, όποιος άνθρωπος ποθεί.
- 777.** Οι αδύναμοι τον κυριεύουν, οι κίνδυνοι τον καταπατούν·
τότε αυτόν η δυστυχία ακολουθεί, όπως το νερό ένα σπασμένο πλοίο.
- 778.** Για αυτό το πλάσμα πάντα μνήμων, τις ηδονές ας αποφεύγει·
αυτές εγκαταλείποντας ας διαβεί τη νοητική πλημμύρα, σαν αυτός που
αδειάζει το πλοίο φτάνει στην άλλη όχθη.

Τέλος της ομιλίας για την ηδονή, πρώτη.

2. Η ομιλία για την οκτάδα της σπηλιάς

- 779.** Το όν προσκολλημένο στη σπηλιά, καλυμμένο από πολλά, ο άνθρωπος
στεκόμενος βυθισμένος στην αυταπάτη·
Τέτοιος είναι μακριά από την απομόνωση, διότι οι ηδονές στον κόσμο δεν
εγκαταλείπονται εύκολα.
- 780.** Με πηγή τον πόθο, δέσμιοι στην άνεση της ύπαρξης, αυτοί δύσκολα
απελευθερώνονται, διότι δεν υπάρχει απελευθέρωση από άλλον·
Προσδοκώντας το μέλλον ή το παρελθόν, αυτές τις ηδονές ή τις
προηγούμενες ψιθυρίζοντας.
- 781.** Άπληστοι στις ηδονές, προσκολλημένοι, παραπλανημένοι, ανυπάκουοι αυτοί
εδραιωμένοι στο άδικο·
Οδηγημένοι στον πόνο θρηνούν, «τι θα γίνουμε όταν πεθάνουμε από εδώ;»
- 782.** Γι' αυτό λοιπόν ας εξασκείται το πλάσμα ακριβώς εδώ, ό,τι κι αν γνωρίζει ως
άδικο στον κόσμο·

όχι εξαιτίας του ας συμπεριφέρεται άδικα, σύντομη πράγματι είναι αυτή η ζωή, λένε οι σοφοί.

- 783.** Βλέπω στον κόσμο αυτή τη γενιά να τρέμει, κυριευμένη από επιθυμία στα είδη ύπαρξης·
Κατώτεροι άνθρωποι θρηνούν στο στόμα του θανάτου, χωρίς να έχουν εγκαταλείψει την επιθυμία στις διάφορες υπάρξεις.
- 784.** Κοιτάξτε αυτούς που σπαρταρούν σε ό,τι θεωρούν δικό τους, όπως ψάρια σε νερό που στερεύει·
έχοντας δει και αυτό, ας περπατά κανείς χωρίς ιδιοκτησία, χωρίς να δημιουργεί προσκόλληση στα είδη ύπαρξης.
- 785.** Και στα δύο άκρα απομακρύνοντας την επιθυμία, έχοντας κατανοήσει πλήρως την επαφή, χωρίς απληστία·
αυτό που ο ίδιος κατακρίνει μη κάνοντάς το, δεν κολλάει σε αυτά που είδε και άκουσε ο σοφός.
- 786.** Με πλήρη κατανόηση της αντίληψης θα διέσχιζε τη νοητική πλημμύρα, ο σοφός δεν είναι κολλημένος στις κατοχές·
έχοντας τραβήξει έξω το αγκάθι, περιφερόμενος επιμελής, δεν ποθεί αυτόν τον κόσμο ούτε τον άλλο.

Τέλος της ομιλίας για την οκτάδα της σπηλιάς, δεύτερη.

3. Η ομιλία για την οκτάδα της διαφθοράς

- 787.** Μιλούν πράγματι κάποιοι με διεφθαρμένο νου, και επίσης πράγματι μιλούν με ειλικρινή νου·
και τη διαμάχη που γεννήθηκε ο σοφός δεν πλησιάζει, γι' αυτό ο σοφός δεν έχει στείριότητα πουθενά.
- 788.** Πώς θα μπορούσε να ξεπεράσει τη δική του άποψη, οδηγούμενος από επιθυμία, εδραιωμένος στην προσωπική προτίμηση;
Ο ίδιος θεωρώντας τα πλήρη, όπως πράγματι θα γνώριζε έτσι θα έλεγε.
- 789.** Όποιο πλάσμα τις ηθικές του αρετές, χωρίς να ερωτηθεί, στους άλλους λείει·
μη ευγενή συμπεριφορά οι επιδέξιοι αυτό αποκαλούν, όποιος τον εαυτό του ο ίδιος εξυμνεί.
- 790.** Γαλήνιος και ο μοναχός με κατασβεσμένο εαυτό, μη καυχώμενος για την ηθική του με το «έτσι είμαι»·
αυτή την ευγενή διδασκαλία οι επιδέξιοι λένε, αυτός που δεν έχει υπερβολές πουθενά στον κόσμο.
- 791.** Αυτός του οποίου οι ιδιότητες είναι επινοημένες, συνθηκοκρατημένες, τοποθετημένες μπροστά, υπάρχουν ακάθαρτες·
Όποιο όφελος βλέπει στον εαυτό του, σε αυτό βασισμένος, σε ειρήνη εξαρτώμενη από το ασταθές.

- 792.** Οι προσκολλήσεις στις απόψεις δεν ξεπερνιούνται εύκολα, αφού αποφασίζοντας στις διδασκαλίες αυτό που έχει υιοθετηθεί· για αυτό ο άνθρωπος σε αυτές τις προσκολλήσεις, απορρίπτει και αποδέχεται τη διδασκαλία.
- 793.** Του καθαρού πράγματι δεν υπάρχει πουθενά στον κόσμο, επινοημένη άποψη για ύπαρξη ή μη ύπαρξη· και απάτη και αλαζονεία έχοντας εγκαταλείψει ο καθαρός, αυτός με τι θα πήγαινε, απαλλαγμένος από έλξη αυτός.
- 794.** Αυτός που έχει εμπλοκή πράγματι στα φαινόμενα πλησιάζει τη διαμάχη, αυτόν που είναι απαλλαγμένος από εμπλοκή με τι πώς θα τον κατηγορούσε κανείς; Εαυτός ή μη-εαυτός δεν υπάρχει πράγματι για εκείνον, αυτός απέρριψε κάθε άποψη εδώ ακριβώς.

Τέλος της ομιλίας για την οκτάδα της διαφθοράς, τρίτη.

4. Η ομιλία για την οκτάδα της αγνότητας

- 795.** «Βλέπω τον αγνό, τον υπέρτατο, τον υγιή, με την όραση υπάρχει πλήρης εξαγνισμός του ανθρώπου»· γνωρίζοντας έτσι, αντιλαμβανόμενος «αυτό είναι το υπέρτατο», «βλέποντας την αγνότητα» επιστρέφει στη γνώση.
- 796.** Αν με την όραση υπάρχει αγνότητα του ανθρώπου, ή αν με τη γνώση αυτός εγκαταλείπει τη δυστυχία· με άλλο τρόπο αυτός εξαγνίζεται, αυτός με προσκολλήσεις, διότι η άποψη τον αποκαλύπτει αυτόν που μιλάει έτσι.
- 797.** Ο βραχμάνος δεν λέει ότι η αγνότητα προέρχεται από κάτι άλλο, από το ορατό, το ακουστό, την ηθική και την ασκητική πρακτική ή το αισθητό· αμόλυντος στην αξιέπαινη πράξη και στο κακό, εγκαταλείποντας τον εαυτό, μη δημιουργώντας τίποτα εδώ.
- 798.** Εγκαταλείποντας το προηγούμενο, προσκολλώνται στο επόμενο, ακολουθούμενοι από τη λαχτάρα αυτοί δεν διαβαίνουν την προσκόλληση· Αυτοί πιάνουν και αφήνουν, σαν μαϊμού που αφήνει ένα κλαδί και πιάνει άλλο.
- 799.** Αφού αναλάβει ο ίδιος ασκητικές πρακτικές, το πλάσμα πηγαίνει ψηλά και χαμηλά, προσκολλημένο στην αντίληψη· αλλά ο γνώστης, αφού κατανοήσει τη Διδασκαλία μέσω των γνώσεων, δεν πηγαίνει ψηλά και χαμηλά, ο ευρείας σοφίας.
- 800.** Αυτός σε όλα τα φαινόμενα έχει γίνει χωρίς στρατό, ό,τι έχει ιδωθεί ή ακουστεί ή αισθανθεί· αυτόν ακριβώς τον ορώντα, ανοιχτό, βαδίζοντα, με τι θα τον χαρακτήριζε κανείς εδώ στον κόσμο;
- 801.** Δεν σχηματίζουν απόψεις, δεν προτιμούν, δεν λένε «απόλυτη αγνότητα»·

αφήνοντας τον δεμένο κόμβο της προσκόλλησης, δεν κάνουν προσδοκία πουθενά στον κόσμο.

- 802.** Ο βραχμάνος που έχει υπερβεί τα σύνορα, γι' αυτόν δεν υπάρχει, είτε γνωρίζοντας είτε βλέποντας, κάτι που έχει προσκολληθεί·
Ούτε παθιασμένος με το πάθος ούτε προσκολλημένος στο μη πάθος, γι' αυτόν εδώ δεν υπάρχει τίποτα άλλο που έχει προσκολληθεί.

Τέλος της ομιλίας για την οκτάδα της αγνότητας, τέταρτη.

5. Η ομιλία για την υπέρτατη οκτάδα

- 803.** Διαμένοντας στις απόψεις θεωρώντας «αυτό είναι το υπέρτατο», ό,τι το πλάσμα θέτει ως ανώτερο στον κόσμο·
Όλους τους άλλους από αυτό τους αποκαλεί «κατώτεροι», για αυτό δεν έχει ξεπεράσει τις αντιδικίες.
- 804.** Όποιο όφελος βλέπει στον εαυτό του, στο ορατό, το ακουστό, την ηθική και την ασκητική πρακτική ή το αισθητό·
αυτό ακριβώς αφού προσκολληθεί εκεί, βλέπει όλα τα άλλα ως κατώτερα.
- 805.** Αυτό επίσης νοητικό κόμβο οι επιδέξιοι λένε, όταν ο εξαρτώμενος βλέπει τον άλλον ως κατώτερο·
Γι' αυτό λοιπόν το ιδωμένο ή το ακουσμένο ή το αισθητό, ή τους ηθικούς κανόνες και αυστηρότητες ο μοναχός δεν πρέπει να εξαρτάται.
- 806.** Ούτε άποψη στον κόσμο θα σχημάτιζε, είτε με τη γνώση είτε με την ηθική και τις ασκητικές πρακτικές·
Δεν θα παρουσίαζε τον εαυτό του ως ίσο, δεν θα φανταζόταν ότι είναι κατώτερος ή ακόμη και ανώτερος.
- 807.** Έχοντας εγκαταλείψει τον εαυτό, μη προσκολλώμενος, αυτός ούτε στη γνώση δημιουργεί εξάρτηση·
Αυτός πράγματι μεταξύ των διχασμένων δεν ακολουθεί ομάδα, ούτε σε καμία άποψη επιστρέφει.
- 808.** Σε όποιον δεν υπάρχει εδώ φιλοδοξία και για τα δύο άκρα, για ύπαρξη ή μη ύπαρξη εδώ ή εκεί·
δεν υπάρχουν σε αυτόν καθόλου κατοικίες, αφού αποφασίζοντας στις διδασκαλίες αυτό που έχει υιοθετηθεί.
- 809.** Γι' αυτόν εδώ στο ορατό ή στο ακουστό ή στο αισθητό, δεν υπάρχει ούτε η παραμικρή επινοημένη αντίληψη·
Αυτόν τον βραχμάνο που δεν προσκολλάται σε άποψη, με τι θα τον χαρακτήριζε κανείς εδώ στον κόσμο;
- 810.** Δεν σχηματίζουν απόψεις, δεν προτιμούν, ούτε διδασκαλίες από αυτούς δεν είναι αποδεκτές·
ο βραχμάνος δεν χρειάζεται καθοδήγηση μέσω ηθικής και ασκητικών πρακτικών, αυτός που έχει υπερβεί δεν επιστρέφει, τέτοιος είναι.

6. Η ομιλία για τα γηρατειά

- 811.** Σύντομη πράγματι είναι αυτή η ζωή, πριν από τα εκατό χρόνια πεθαίνει·
Ακόμα κι αν κάποιος ζει πέρα από αυτά, τότε βέβαια πεθαίνει από γηρατειά.
- 812.** Θλίβονται οι άνθρωποι για ό,τι θεωρούν δικό τους, διότι δεν υπάρχουν
μόνιμες κατοχές·
Αυτό είναι υποκείμενο σε χωρισμό, έτσι βλέποντας ας μην κατοικεί κανείς σε
σπίτι.
- 813.** Ακόμη και με τον θάνατο εγκαταλείπεται αυτό, που ένας άνθρωπος
φαντάζεται ότι «αυτό είναι δικό μου»·
Γνωρίζοντας και αυτό ο σοφός, ας μην υποκύπτει στην ιδιοκτησία ο μαθητής
μου.
- 814.** Όπως ακριβώς αυτό που συναντήθηκε σε όνειρο, ο ξυπνημένος άνθρωπος δεν
βλέπει·
έτσι ακόμη τον αγαπημένο άνθρωπο, το φάντασμα πεθαμένο δεν βλέπει.
- 815.** Αυτοί οι άνθρωποι που έχουν ιδωθεί και ακουστεί, των οποίων αυτό το όνομα
λέγεται·
μόνο το όνομα θα απομείνει, το ονομαζόμενο του όντος που έχει φύγει.
- 816.** Λύπη, θρήνο και φιλαργυρία, δεν εγκαταλείπουν οι άπληστοι σε ό,τι θεωρούν
δικό τους·
Γι' αυτό οι σοφοί, έχοντας εγκαταλείψει την κατοχή, ζούσαν βλέποντας την
ασφάλεια.
- 817.** Για τον μοναχό που ζει αποσυρμένος, που προτιμά την απομονωμένη θέση·
Αυτό λένε ότι είναι αρμονία γι' αυτόν, όποιος δεν δείχνει τον εαυτό του στην
ύπαρξη.
- 818.** Ο σοφός παντού ανεξάρτητος, δεν κάνει ούτε το αγαπητό ούτε το δυσάρεστο·
Σε αυτόν ο θρήνος και η τσιγκουνιά, όπως το νερό στο φύλλο δεν
προσκολλώνται.
- 819.** Όπως η σταγόνα νερού στο λωτό, όπως το νερό στο άνθος του λωτού δεν
προσκολλάται·
έτσι ο σοφός δεν προσκολλάται, σε ό,τι είναι ορατό, ακουστό ή αισθητό.
- 820.** Ο καθαρός δεν φαντάζεται με αυτό, δηλαδή με το ορατό, το ακουστό ή το
αισθητό·
δεν επιζητεί εξαγνισμό με κάτι άλλο, διότι αυτός ούτε παθιάζεται ούτε
αποπαθιάζεται.

7. Η ομιλία Τίσσα-Μετέγια

- 821.** «Για αυτόν που είναι αφοσιωμένος στη συνουσία, (έτσι είπε ο σεβάσμιος Τίσσα Μετέγια) πες τη δυσφορία, αγαπητέ·
αφού ακούσουμε τη διδασκαλία σου, θα εξασκηθούμε στην απομόνωση.
- 822.** «Για αυτόν που είναι αφοσιωμένος στη συνουσία, (Μετεγία, είπε ο Ευλογημένος) χάνεται ακόμη και η Διδαχή·
και ακολουθεί λανθασμένα, αυτό σε εκείνον είναι μη ευγενές.
- 823.** «Αφού πρώτα περπάτησε μόνος, όποιος επιδίδεται στη συνουσία·
σαν όχημα ξεστρατισμένο αυτόν στον κόσμο, κατώτερο τον αποκαλούν, κοινό άνθρωπο.
- 824.** «Η φήμη και η δόξα που είχε πριν, χάνεται επίσης αυτή·
έχοντας δει και αυτό, ας εξασκείται κανείς για να εγκαταλείψει τη συνουσία.
- 825.** «Κατακλυσμένος από λογισμούς αυτός, σαν άθλιος καίγεται·
Ακούγοντας τον ψόγο των άλλων, ντρέπεται τέτοιος.
- 826.** «Τότε κατασκευάζει όπλα, προκαλούμενος από τις απόψεις άλλων·
αυτή είναι η μεγάλη του προσκόλληση, βυθίζεται στο σφάλμα του ψεύδους.
- 827.** «Ως σοφός αναγνωρισμένος, τη μοναχική πορεία έχοντας καθορίσει·
ακόμα κι αν στη συνουσία είναι δεμένος, σαν ανόητος υποφέρει.
- 828.** Αυτόν τον κίνδυνο γνωρίζοντας, ο σοφός για το πριν και το μετά εδώ·
ας κάνει σταθερή τη μοναχική πορεία, ας μην επιδίδεται στη συνουσία.
- 829.** «Ας εξασκείται κανείς μόνο στην απομόνωση, αυτό είναι το ύψιστο των ευγενών·
δεν θα φανταζόταν μέσω αυτού ότι είναι άριστος, αυτός πράγματι είναι κοντά στο Νιμπάνα.
- 830.** «Του απομονωμένου σοφού που περιπλανιέται, χωρίς προσκόλληση στις αισθησιακές ηδονές·
τον διαβάτη των νοητικών πλημμυρών ζηλεύει η γενιά που είναι προσκολλημένη στις αισθησιακές ηδονές.»

Τέλος της ομιλίας Τίσσα-Μετεγία, έβδομη.

8. Η ομιλία Πασούρα

- 831.** «Μόνο εδώ υπάρχει αγνότητα», έτσι διακηρύσσουν, δεν λένε ότι υπάρχει εξαγνισμός σε άλλες διδασκαλίες·
Βασισμένοι σε αυτό που εκεί αποκαλούν ωραίο, πολλοί εδραιωμένοι στις ατομικές τους αλήθειες.
- 832.** Αυτοί που επιθυμούν τη διαμάχη, βυθισμένοι στη συνέλευση, αποκαλούν αδαή ο ένας τον άλλον αμοιβαία·
Αυτοί μιλούν βασισμένοι σε άλλους, φιλονικώντας, επιθυμώντας έπαινο, αποκαλώντας τους εαυτούς τους επιδέξιους.

- 833.** Δεμένος στη συζήτηση στη μέση της συνέλευσης, ποθώντας έπαινο, γίνεται παραγμένος·
όταν όμως ανατρέπεται, ντρέπεται, αυτός θυμώνει με την κατηγορία, αναζητώντας ελάττωμα.
- 834.** Αυτού του οποίου τη θέση την αποκάλεσαν κατώτερη, ανατραπείσα από εκείνους που εξετάζουν τα ερωτήματα·
Θρηνεί, θλίβεται αυτός με την κατώτερη θέση, οδύρεται «με ξεπέρασε».
- 835.** Αυτές οι αντιδικίες γεννήθηκαν μεταξύ των ασκητών, σε αυτές υπάρχει ανύψωση και καταβολή·
έχοντας δει και αυτό, ας αποφύγει κανείς τη φιλονικία, δεν υπάρχει άλλος σκοπός παρά η απόκτηση επαίνου.
- 836.** Ή επαινείται εκεί, αφού εξέθεσε τη θέση του στη μέση της συνέλευσης·
αυτός γελά και υπερηφανεύεται με αυτό, έχοντας φτάσει σε εκείνο τον σκοπό όπως ο νους του ήταν.
- 837.** Η ανύψωση αυτή είναι το έδαφος της δυσφορίας του, και αυτός μιλά με αλαζονεία και υπεροψία·
έχοντας δει και αυτό, ας μην αντιδικεί κανείς, διότι με αυτό δεν λένε οι επιδέξιοι ότι υπάρχει εξαγνισμός.
- 838.** Όπως ο ήρωας που τρέφεται με βασιλική τροφή, βρυχώμενος έρχεται επιθυμώντας αντίπαλο·
Όπου είναι εκείνος, εκεί πήγαινε, ήρωα, αλλά πριν δεν υπάρχει αυτό, δηλαδή για μάχη.
- 839.** Αυτοί που αφού αρπάξουν μια άποψη διαφωνούν, και διακηρύσσουν «μόνο αυτό είναι η αλήθεια»·
σε αυτούς εσύ μίλα, διότι εδώ δεν υπάρχει, όταν προκύψει διαμάχη, αντίπαλος.
- 840.** Αυτοί όμως που βαδίζουν έχοντας καταστρέψει τον στρατό των κηλίδων, μη συγκρουόμενοι με άποψη μέσω απόψεων·
Ανάμεσα σε αυτούς εσύ τι θα κερδίσεις, Πασούρα, για τους οποίους εδώ δεν υπάρχει τίποτα άλλο που έχουν προσκολληθεί;
- 841.** Τότε εσύ ήρθες με λογισμούς, στοχαζόμενος λανθασμένες απόψεις με τον νου·
Συναντήθηκες σε ζυγομαχία με τον Αποτινάξαντα, αλλά δεν μπορείς να βαδίσεις μαζί του.

Τέλος της ομιλίας Πασούρα, όγδοη.

9. Η ομιλία στον Μαγκάντιγια

- 842.** «Αφού είδα την Τανχά, την Αρατί και την Ραγκά, δεν υπήρχε επιθυμία ούτε για συνουσία·
τι άραγε θα ήταν αυτό γεμάτο ούρα και κόπρανα, ούτε με το πόδι μου δεν θα ήθελα να το αγγίξω».

- 843.** «Αν δεν ποθείς τέτοιο κόσμημα, γυναίκα επιθυμητή από πολλούς βασιλιάδες· ποια λανθασμένη άποψη, ηθική, ασκητική πρακτική, ζωή και επαναγέννηση σε ύπαρξη λες ότι έχεις;»
- 844.** «Αυτό λέω» δεν υπάρχει για εκείνον, (Μαγκαντίγια, είπε ο Ευλογημένος) αφού αποφασίζοντας στις διδασκαλίες αυτό που έχει υιοθετηθεί· και βλέποντας στις απόψεις χωρίς να υιοθετεί, αναζητώντας την εσωτερική ειρήνη, είδα».
- 845.** «Οι κρίσεις που έχουν επινοηθεί, (είπε ο Μαγκάντιγια) αυτές εσύ, σοφέ, λες πράγματι χωρίς να υιοθετείς· "εσωτερική ειρήνη" αυτό το νόημα, πώς άραγε έχει διακηρυχθεί αυτό από τους σοφούς;»
- 846.** «Ούτε με άποψη ούτε με ακρόαση ούτε με γνώση, (Μαγκαντίγια, είπε ο Ευλογημένος) ούτε με ηθικούς κανόνες και αυστηρότητες λέω ότι υπάρχει αγνότητα· ούτε χωρίς άποψη, χωρίς ακρόαση, χωρίς γνώση, χωρίς ηθική, χωρίς ασκητική πρακτική, ούτε με αυτά· αλλά αυτά εγκαταλείποντας, χωρίς να υιοθετεί, ήρεμος, χωρίς να εξαρτάται, δεν θα επιθυμούσε την ύπαρξη».
- 847.** «Αν λοιπόν ούτε με άποψη ούτε με ακρόαση ούτε με γνώση, (είπε ο Μαγκάντιγια) ούτε με ηθικούς κανόνες και αυστηρότητες λέω ότι υπάρχει αγνότητα· ούτε χωρίς άποψη, χωρίς ακρόαση, χωρίς γνώση, χωρίς ηθική, χωρίς ασκητική πρακτική, ούτε με αυτά· θεωρώ ότι η διδασκαλία είναι παντελής αυταπάτη, κάποιος με άποψη φτάνουν στον εξαγνισμό».
- 848.** «Βασιζόμενος σε άποψη και ρωτώντας επανειλημμένα, (Μαγκαντίγια, είπε ο Ευλογημένος) σε αυτά που έχεις αρπάξει, ήρθες σε αυταπάτη· και από εδώ δεν είδες ούτε την παραμικρή αντίληψη, γι' αυτό εσύ το βλέπεις ως παντελή αυταπάτη.
- 849.** «Ίσος ή ανώτερος ή κατώτερος, όποιος φαντάζεται, αυτός θα διαφωνούσε με αυτό· μη κλονιζόμενος στις τρεις διακρίσεις, ίσος ή ανώτερος δεν υπάρχει για εκείνον.
- 850.** «Αυτό είναι η αλήθεια» αυτός ο βραχμάνος τι θα έλεγε, «αυτό είναι ψέμα» ή αυτός με ποιον θα διαφωνούσε· σε αυτόν που ίσο ή άνισο ακόμη δεν υπάρχει, αυτός με ποιον θα συναπτόταν σε διαμάχη;
- 851.** «Έχοντας εγκαταλείψει την κατοικία, περιπλανώμενος χωρίς στέγη, ο σοφός μη δημιουργώντας οικειότητες στο χωριό·

άδειος από ηδονές, χωρίς προσδοκίες, πώς θα μπορούσε να μην έρχεται σε διαμάχη με τους ανθρώπους.

- 852.** «Από όσα αποστασιοποιημένος θα περιφερόταν στον κόσμο, αυτά δεν θα έλεγε αφού τα υιοθετήσει ο ελέφαντας·
Όπως το υδρόβιο λωτό με αγκάθια, το λουλούδι του νερού, από το νερό και τη λάσπη αμόλυντο·
Έτσι ο σοφός που μιλά για ειρήνη, χωρίς προσκόλληση, στις ηδονές και στον κόσμο αμόλυντος.
- 853.** «Ο γνώστης δεν πορεύεται με άποψη ούτε με αντίληψη, αυτός δεν προσεγγίζει την αλαζονεία διότι δεν ταυτίζεται με αυτά·
δεν χρειάζεται καθοδήγηση ούτε από πράξη ούτε από μάθηση, αυτός δεν έχει οδηγηθεί στις προσκολλήσεις.
- 854.** «Για τον αποπαθιασμένο από την αντίληψη δεν υπάρχουν νοητικοί κόμβοι, για τον απελευθερωμένο μέσω της σοφίας δεν υπάρχει αυταπάτη·
αυτοί που προσκολλήθηκαν σε αντίληψη και λανθασμένη άποψη, αυτοί συγκρουόμενοι περιφέρονται στον κόσμο.»

Τέλος της ομιλίας Μαγκαντίγια, ένατη.

10. Η ομιλία για πριν τη διάλυση

- 855.** «Με ποια όραση, με ποια ηθική, ονομάζεται γαλήνιος;
Αυτό εξήγησέ μου, Γκόταμα, ρωτημένος για τον ύψιστο άνθρωπο».
- 856.** «Απαλλαγμένος από επιθυμία πριν την κατάρρευση, (είπε ο Ευλογημένος) μη εξαρτώμενος από το προηγούμενο άκρο·
στο μέσο δεν πρέπει να θεωρηθεί, γι' αυτόν δεν υπάρχει τίποτα προτιμώμενο.
- 857.** «Χωρίς οργή, χωρίς φόβο, χωρίς καύχηση, χωρίς τύψη·
μιλώντας με σοφία, χωρίς ανησυχία, αυτός πράγματι είναι ο σοφός συγκρατημένος στην ομιλία.
- 858.** «Χωρίς προσκόλληση στο μέλλον, δεν θρηνεί για το παρελθόν·
Βλέποντας την απομόνωση στις επαφές, και δεν οδηγείται από τις απόψεις.
- 859.** «Αποσυρμένος, χωρίς απάτη, χωρίς λαχτάρα, γενναιόδωρος·
Χωρίς θράσος, χωρίς αποστροφή, και δεν είναι δοσμένος στη συκοφαντία.
- 860.** «Χωρίς προσκόλληση στις απολαύσεις, και δεν είναι δοσμένος στην υπεροψία·
Ευγενής και με οξυδέρκεια, δεν πιστεύει τυφλά ούτε απαλλάσσεται από το πάθος.
- 861.** «Δεν εξασκείται από επιθυμία για υλικό κέρδος, και δεν θυμώνει με την απώλεια·
Και χωρίς εχθρότητα προς την επιθυμία, δεν λαιμαργεί στις γεύσεις.
- 862.** «Ατάραχος, πάντα μνήμων, δεν φαντάζεται στον κόσμο ίσο·
ούτε ανώτερος ούτε κατώτερος, σε αυτόν δεν υπάρχουν εξογκώματα.

- 863.** Αυτός στον οποίο δεν υπάρχουν εξαρτήσεις, γνωρίζοντας τη Διδασκαλία, ανεξάρτητος·
Για την ύπαρξη ή τη μη ύπαρξη, επιθυμία σε αυτόν δεν υπάρχει.
- 864.** «Αυτόν τον αποκαλώ γαλήνιο, χωρίς προσδοκία για τις ηδονές·
νοητικοί κόμβοι δεν υπάρχουν σε αυτόν, αυτός διέβη την κολλώδη.
- 865.** «Ούτε γιοι ούτε ζώα του, ούτε χωράφι ούτε τοποθεσία υπάρχει·
εαυτός ή ακόμη και μη-εαυτός, δεν βρίσκεται σε αυτόν.
- 866.** «Με ό,τι θα τον κατηγορούσαν οι κοινοί άνθρωποι, και επίσης οι ασκητές και βραχμάνοι·
αυτό δεν το εκτιμά, για αυτό δεν ταραζείται στις επικρίσεις.
- 867.** «Χωρίς απληστία, γενναιόδωρος, ο σοφός δεν μιλά για τους ανώτερους·
ούτε για τους ίσους ούτε για τους κατώτερους, δεν οδηγείται σε διαμόρφωση
αυτός που είναι πέρα από διαμόρφωση.
- 868.** «Αυτός που στον κόσμο δεν έχει τίποτα δικό του, και δεν θλίβεται για αυτό
που δεν υπάρχει·
και δεν πηγαίνει στα φαινόμενα, αυτός πράγματι ονομάζεται ειρηνικός.»

Τέλος της ομιλίας για πριν τη διάλυση, δέκατη.

11. Η ομιλία για τη διαμάχη και την αντιδικία

- 869.** «Από πού προέρχονται οι διαμάχες και οι αντιδικίες, οι θρήνοι και οι λύπες
μαζί με τη φειδωλία;
Η αλαζονεία και η υπεροψία μαζί με τη συκοφαντία, από πού προέρχονται
αυτά; Αυτό, σε παρακαλώ, πες μου».
- 870.** «Από το αγαπητό προέρχονται οι διαμάχες και οι αντιδικίες,
οι θρήνοι και οι λύπες μαζί με τη φειδωλία·
η αλαζονεία και η υπεροψία μαζί με τη συκοφαντία,
συνδεδεμένες με την τσιγκουνιά οι διαμάχες και οι αντιδικίες·
και στις αντιδικίες που γεννιούνται, οι συκοφαντίες».
- 871.** «Τα αγαπημένα στον κόσμο από πού προέρχονται, και όσοι περιφέρονται στον
κόσμο γεμάτοι απληστία·
Η ελπίδα και ο σκοπός από πού προέρχονται, που υπάρχουν για τη μελλοντική
ζωή του ανθρώπου;»
- 872.** «Τα αγαπημένα στον κόσμο προέρχονται από την επιθυμία, και όσοι
περιφέρονται στον κόσμο γεμάτοι απληστία·
η ελπίδα και ο σκοπός από εδώ προέρχονται, που υπάρχουν για τη μελλοντική
ζωή του ανθρώπου».
- 873.** «Η επιθυμία στον κόσμο από πού έχει την πηγή της, και οι κρίσεις από πού
προέρχονται;

Η οργή και το ψέμα και η σύγχυση, και όσα άλλα φαινόμενα έχουν ειπωθεί από τον ασκητή».

- 874.** Αυτό που αποκαλούν ευχάριστο και δυσάρεστο στον κόσμο, σε εξάρτηση από αυτό προκύπτει η επιθυμία·
Έχοντας δει στις υλικές μορφές την ανυπαρξία και την ύπαρξη, το πλάσμα κάνει κρίση στον κόσμο.
- 875.** «Η οργή και το ψέμα και η σύγχυση, και αυτά τα φαινόμενα υπάρχουν μόνο στη δυάδα·
ο διστακτικός ας εξασκείται για το μονοπάτι της γνώσης, τα φαινόμενα έχουν ειπωθεί από τον ασκητή αφού τα γνώρισε».
- 876.** «Το ευχάριστο και το δυσάρεστο από πού προέρχονται, όταν τι απουσιάζει δεν υπάρχουν αυτά;
Την ανυπαρξία και την ύπαρξη επίσης, αυτό το νόημα, εξήγησέ μου από πού προέρχεται».
- 877.** «Η επαφή είναι η πηγή του ευχάριστου και του δυσάρεστου, όταν η επαφή απουσιάζει δεν υπάρχουν αυτά·
Την ανυπαρξία και την ύπαρξη επίσης, αυτό το νόημα, σου το λέω ότι από εδώ προέρχεται».
- 878.** «Η επαφή στον κόσμο από πού έχει την πηγή της, και οι κατοχές από πού προέρχονται;
Όταν τι απουσιάζει δεν υπάρχει το 'δικό μου', όταν τι εξαλειφθεί δεν αγγίζουν οι επαφές;»
- 879.** «Η επαφή εξαρτάται από τη νοητικότητα και την υλικότητα, οι κατοχές έχουν ως πηγή τον πόθο·
όταν ο πόθος απουσιάζει δεν υπάρχει το 'δικό μου', όταν η υλικότητα εξαλειφθεί δεν αγγίζουν οι επαφές».
- 880.** «Πώς σε αυτόν που ακολουθεί παύει η ύλη, πώς παύει η ευτυχία και η δυστυχία επίσης;
Αυτό εξήγησέ μου, πώς παύει, να το γνωρίσω, έτσι ήταν ο νους μου».
- 881.** «Ούτε με συνηθισμένη αντίληψη ούτε με διαστρεβλωμένη αντίληψη, ούτε χωρίς αντίληψη ούτε με αντίληψη διαυγούς αντικειμένου·
έτσι σε αυτόν που ακολουθεί παύει η ύλη, διότι οι όροι της εμμονής έχουν ως πηγή την αντίληψη».
- 882.** «Αυτό που σε ρωτήσαμε, μας το εξήγησες,
κάτι άλλο σε ρωτάμε, αυτό σε παρακαλώ πες μας·
άραγε κάποιοι λένε ότι αυτό είναι το ύψιστο,
ο εξαγνισμός του πνεύματος εδώ, σοφοί είναι αυτοί;
Ή μήπως λένε και κάτι άλλο πέρα από αυτό.
- 883.** «Κάποιοι λένε ότι αυτό είναι το ύψιστο, ο εξαγνισμός του πνεύματος εδώ,
σοφοί είναι αυτοί·

κάποιοι από αυτούς όμως λένε την εκμηδένιση, αποκαλώντας τους εαυτούς τους επιδέξιους, χωρίς υπόλειμμα προσκόλλησης.

- 884.** «Και αυτούς γνωρίζοντας ότι είναι εξαρτώμενοι, ο σοφός γνωρίζοντας τις εξαρτήσεις αυτός είναι διακριτικός· γνωρίζοντας, απελευθερωμένος δεν μπαίνει σε αντιδικία, για ύπαρξη ή μη ύπαρξη δεν συμφωνεί ο σοφός».

Τέλος της ομιλίας για τη διαμάχη και την αντιδικία, ενδέκατη.

12. Η ομιλία για το μικρό αδιέξοδο

- 885.** Ζώντας ο καθένας στη δική του άποψη, έρχονται σε διαμάχη και διάφοροι επιδέξιοι λένε·
«Όποιος έτσι γνωρίζει, αυτός γνώρισε τη Διδασκαλία, αυτός που απορρίπτει αυτό είναι ατελής».
- 886.** Ακόμη κι έτσι αφού αρπάξουν διαφωνούν, «ο άλλος είναι αδαής και άσχετος» λένε·
ποια άραγε από αυτές τις δηλώσεις είναι αληθινή, αφού όλοι αυτοί αποκαλούν τους εαυτούς τους επιδέξιους.
- 887.** Αν κάποιος δεν αποδέχεται τη διδασκαλία του άλλου, είναι ανόητος και κατώτερης σοφίας·
Όλοι είναι ανόητοι με πολύ κατώτερη σοφία, όλοι αυτοί παραμένουν προσκολλημένοι σε απόψεις.
- 888.** Με τη δική τους άποψη δεν είναι εξαγνισμένοι, με πλήρως καθαρή σοφία, επιδέξιοι, σοφοί·
Κανείς από αυτούς δεν έχει κατώτερη σοφία, διότι η άποψη και αυτών είναι εξίσου πλήρης.
- 889.** Δεν λέω εγώ ότι αυτό είναι αληθινό, που οι ανόητοι αποκαλούν αμοιβαία ο ένας τον άλλον·
Την δική τους άποψη την έκαναν αλήθεια, γι' αυτό λοιπόν θεωρούν τον άλλον ανόητο.
- 890.** Αυτό που κάποιοι αποκαλούν αλήθεια, αληθινό, άλλοι το αποκαλούν κενό, ψέμα·
έτσι ακόμη αφού βυθιστούν διαφωνούν, γιατί οι ασκητές δεν λένε ένα πράγμα;
- 891.** Διότι μία είναι η αλήθεια, δεν υπάρχει δεύτερη, στην οποία η γενιά δεν θα διαφωνούσε κατανοώντας·
διάφορες αλήθειες οι ίδιοι διακηρύσσουν, για αυτό οι ασκητές δεν λένε ένα πράγμα.
- 892.** Γιατί άραγε διάφορες αλήθειες λένε, οι διαφωνούντες αποκαλώντας τους εαυτούς τους επιδέξιους;
Οι αλήθειες που ακούστηκαν είναι πολλές και διάφορες, ή μήπως αυτοί ακολουθούν τη λογική τους;

- 893.** Δεν υπάρχουν βέβαια πολλές και διάφορες αλήθειες, μόνιμες στον κόσμο εκτός από την αντίληψη·
Και αφού σχεδίασαν λογική στις απόψεις, λένε τη δυάδα «αλήθεια» και «ψέμα».
- 894.** Στο ορατό, το ακουστό, την ηθική και την ασκητική πρακτική ή το αισθητό, και σε αυτά βασιζόμενος βλέπει περιφρόνηση·
Στεκόμενος στην κρίση γελώντας, «ο άλλος είναι αδαής και άσχετος» λέει.
- 895.** Με ό,τι ακριβώς θεωρεί τον άλλον ανόητο, με αυτό τον εαυτό του «επιδέξιο» λέει·
Ο ίδιος τον εαυτό του επιδέξιο αποκαλώντας, τον άλλον περιφρονεί, αυτό ακριβώς λέει.
- 896.** Με υπερβολική άποψη αυτός είναι γεμάτος, μεθυσμένος από αλαζονεία, πλήρης υπερηφάνειας·
Ο ίδιος τον εαυτό του με το νου χρίει, διότι η άποψη του είναι εξίσου πλήρης.
- 897.** Αν πράγματι από τα λόγια του άλλου είναι κατώτερος, αυτός ο ίδιος μαζί είναι κατώτερης σοφίας·
αλλά αν ο ίδιος είναι γνώστης, σοφός, κανείς αδαής δεν υπάρχει μεταξύ των ασκητών.
- 898.** Αυτοί που διακηρύσσουν διδασκαλία διαφορετική από αυτήν, έχουν αποτύχει, δεν είναι πλήρεις στην αγνότητα·
Έτσι ακόμη οι αιρετικοί πολλαπλώς λένε, διότι αυτοί είναι βαμμένοι από το πάθος για τη δική τους άποψη.
- 899.** «Μόνο εδώ υπάρχει αγνότητα», έτσι διακηρύσσουν, δεν λένε ότι υπάρχει εξαγνισμός σε άλλες διδασκαλίες·
Έτσι ακόμη οι αιρετικοί πολλαπλώς εδραιωμένοι, εκεί στο δικό τους δόγμα σταθερά διακηρύσσοντας.
- 900.** Ακόμη και στο δικό του δόγμα σταθερά διακηρύσσοντας, ποιον εδώ θα θεωρούσε ανόητο τον άλλον;
Ο ίδιος αυτός θα προκαλούσε διαμάχη, αποκαλώντας τον άλλον ανόητο με ακάθαρτη διδασκαλία.
- 901.** Στεκόμενος στην κρίση, έχοντας ο ίδιος καταστρέψει, αυτός μπαίνει σε αντιδικία στον κόσμο·
εγκαταλείποντας όλες τις κρίσεις, το πλάσμα δεν κάνει διαμάχη στον κόσμο.

Τέλος της ομιλίας για το μικρό αδιέξοδο, δωδέκατη.

13. Η ομιλία για το μεγάλο αδιέξοδο

- 902.** Όσοι κι αν είναι αυτοί που παραμένουν προσκολλημένοι σε απόψεις, διαφωνούν λέγοντας «μόνο αυτό είναι η αλήθεια»·
όλοι αυτοί επισύρουν κατηγορία, και επίσης λαμβάνουν έπαινο εκεί.

- 903.** Λίγο πράγματι είναι αυτό, δεν αρκεί για γαλήνη, δύο καρπούς της αντιδικίας λέω·
έχοντας δει και αυτό, ας μην αντιδικεί κανείς, βλέποντας ως ασφαλές το έδαφος χωρίς αντιδικία.
- 904.** Όποιες κι αν είναι αυτές οι συμβατικές απόψεις των κοσμικών, όλες αυτές δεν τις πλησιάζει ο γνώστης·
Απαλλαγμένος από έλξη αυτός, γιατί θα πλησίαζε την έλξη, μη κάνοντας αποδοχή στο ορατό και το ακουστό.
- 905.** Με την ηθική ως ύψιστο, με την αυτοσυγκράτηση λένε ότι υπάρχει εξαγνισμός, αφού αναλάβουν ασκητική πρακτική παραμένουν σταθεροί·
«Ακριβώς εδώ ας εξασκούμαστε, τότε θα υπάρξει εξαγνισμός»,
προσκολλημένοι στην ύπαρξη, αποκαλώντας τους εαυτούς τους επιδέξιους.
- 906.** Αν έχει πέσει από την ηθική και την ασκητική πρακτική, τρέμει έχοντας αποτύχει στην πράξη·
Φλυαρεί και ποθεί τον εξαγνισμό, σαν κάποιος χωρισμένος από το καραβάνι που ταξιδεύει μακριά από το σπίτι.
- 907.** Έχοντας εγκαταλείψει όλους τους ηθικούς κανόνες και αυστηρότητες, και αυτή την πράξη με σφάλμα και χωρίς σφάλμα·
μη ποθώντας εξαγνισμό ή ακαθαρσία, ας περπατά απέχοντας, χωρίς να κρατά την ειρήνη.
- 908.** Σε εξάρτηση από αυτό, είτε το αποκρουστικό, είτε το ιδωμένο ή το ακουσμένο ή το αισθητό·
Ανερχόμενοι θρηνούν για εξαγνισμό, χωρίς να έχουν εγκαταλείψει την επιθυμία στις διάφορες υπάρξεις.
- 909.** Διότι σε αυτόν που επιθυμεί υπάρχουν απαγγελίες, και ταραχή ακόμη στα επινοημένα·
αυτός που εδώ δεν έχει θάνατο και επαναγέννηση, αυτός με τι θα ταρασσόταν ή πού θα απάγγελλε;
- 910.** Αυτό που κάποιοι αποκάλεσαν διδασκαλία υπέρτατη, αυτό ακριβώς άλλοι αποκάλεσαν κατώτερο·
ποια άραγε από αυτές τις δηλώσεις είναι αληθινή, αφού όλοι αυτοί αποκαλούν τους εαυτούς τους επιδέξιους.
- 911.** Τη δική τους διδασκαλία την αποκαλούν τέλεια, τη διδασκαλία του άλλου όμως την αποκαλούν κατώτερη·
Ακόμη κι έτσι αφού αρπάξουν διαφωνούν, τη δική τους την καθεμιάς άποψη την αποκαλούν αλήθεια.
- 912.** Αν κάποιος ήταν κατώτερος λόγω της περιφρόνησης του άλλου, κανείς δεν θα ήταν ανώτερος στις διδασκαλίες·
διότι πολλοί αποκαλούν τη διδασκαλία του άλλου κατώτερη, ενώ σταθερά διακηρύσσουν τη δική τους.

- 913.** Και η τιμή προς την Άριστη Διδασκαλία είναι για αυτούς επίσης έτσι, όπως επαινούν τις δικές τους διδασκαλίες·
Όλες οι απόψεις θα ήταν αληθινές, διότι η αγνότητα για αυτούς είναι μόνο ατομική.
- 914.** Για τον βραχμάνο δεν υπάρχει καθοδήγηση από άλλον, αφού αποφασίζοντας στις διδασκαλίες αυτό που έχει υιοθετηθεί·
Για αυτό έχει ξεπεράσει τις αντιδικίες, διότι δεν βλέπει άλλη διδασκαλία ως ανώτερη.
- 915.** Το γνωρίζω, το βλέπω, έτσι ακριβώς είναι αυτό, κάποιοι με άποψη φτάνουν στον εξαγνισμό·
αν είδε, τι του χρησίμευσε αυτό, προσπερνώντας λένε με άλλο τρόπο ότι υπάρχει εξαγνισμός.
- 916.** Βλέποντας, ένας άνθρωπος θα δει τη νοητικότητα και υλικότητα, ή έχοντας δει θα γνωρίσει αυτά τα ίδια·
ας δει πολλά ή λίγα, διότι με αυτό δεν λένε οι επιδέξιοι ότι υπάρχει εξαγνισμός.
- 917.** Αυτός που μιλά με πεποίθηση δεν είναι εύκολο να πειθαρχήσει, προβάλλοντας μια επινοημένη άποψη·
Βασισμένος σε αυτό που εκεί αποκαλεί ωραίο, μιλώντας για αγνότητα, αυτός εκεί είδε το αληθές.
- 918.** Ο βραχμάνος δεν πλησιάζει τον όρο της θεώρησης, δεν ακολουθεί απόψεις ούτε είναι δεμένος με τη γνώση·
Και αυτός γνωρίζοντας τις συμβατικές απόψεις των κοσμικών, παραμένει ουδέτερος ενώ άλλοι τις αποδέχονται, θα έλεγε κανείς.
- 919.** Αφήνοντας τους νοητικούς κόμβους, ο σοφός εδώ στον κόσμο, στις αντιδικίες που γεννιούνται δεν ακολουθεί ομάδα·
Γαλήνιος μεταξύ των μη γαλήνιων, ατάραχος αυτός, χωρίς να αποδέχεται ενώ άλλοι αποδέχονται, θα έλεγε κανείς.
- 920.** Έχοντας εγκαταλείψει τις παλιές νοητικές διαφθορές, μη δημιουργώντας νέες, δεν πηγαίνει με την επιθυμία ούτε μιλά με πεποίθηση·
αυτός ο σοφός ελεύθερος από τις λανθασμένες απόψεις, δεν προσκολλάται στον κόσμο, μη κατηγορώντας τον εαυτό του.
- 921.** Αυτός σε όλα τα φαινόμενα έχει γίνει χωρίς στρατό, ό,τι έχει ιδωθεί ή ακουστεί ή αισθανθεί·
αυτός ο σοφός που έχει κατεβάσει το φορτίο, ελεύθερος, δεν σχεδιάζει ούτε έχει σταματήσει ούτε επιθυμεί.

Τέλος της ομιλίας για το μεγάλο αδιέξοδο, δέκατη τρίτη.

14. Η ομιλία Τουβατάκα

- 922.** «Σε ρωτώ, συγγενή του ήλιου, για την απομόνωση και την κατάσταση της

ειρήνης, μεγάλε σοφέ·

Πώς βλέποντας σβήνει ο μοναχός, μη προσκολλώμενος σε τίποτα στον κόσμο;»

- 923.** «Τη ρίζα του όρου της εμμονής, (είπε ο Ευλογημένος) με σοφία το «είμαι» ολόκληρο ας εμποδίσει·
όποιες επιθυμίες εσωτερικά,
για την απομάκρυνσή τους πάντα μνήμων ας εξασκείται.
- 924.** «Οποιοδήποτε φαινόμενο θα γνώριζε άμεσα, εσωτερικά ή ακόμη και εξωτερικά·
να μην κάνει με αυτό δύναμη, διότι αυτή δεν είναι η ειρήνη της απελευθέρωσης που ειπώθηκε από τους αγαθούς.
- 925.** «Ανώτερος να μη θεωρεί τον εαυτό του εξαιτίας αυτού, ούτε κατώτερος ούτε ίσος·
πληττόμενος από πολλαπλές μορφές, να μην παραμένει φανταζόμενος τον εαυτό του.
- 926.** «Ας γαληνεύει μόνο εσωτερικά, ο μοναχός να μην αναζητά την ειρήνη από κάτι άλλο·
για αυτόν που έχει γαληνεύσει εσωτερικά, δεν υπάρχει εαυτός, πόσο μάλλον μη-εαυτός.
- 927.** «Όπως στη μέση της θάλασσας, κύμα δεν εγείρεται, παραμένει σταθερή·
Έτσι σταθερός αυτού που είναι χωρίς λαχτάρα, ο μοναχός ας μη δημιουργεί υπερηφάνεια πουθενά».
- 928.** «Ο ανοιχτόματης εξήγησε τη Διδασκαλία που βιώνεται προσωπικά, την απομάκρυνση των κινδύνων·
Πες μας την πρακτική, σεβάσμιε, τον κύριο μοναστικό κώδικα ή και την αυτοσυγκέντρωση».
- 929.** Να μην είναι άστατος με τα μάτια, να εμποδίζει το αυτί από κουτσομπολίστικη συζήτηση·
Να μην λαιμαργεί για γεύσεις, και να μην οικειοποιείται τίποτα στον κόσμο.
- 930.** «Όταν πλήττεται από επαφή, ο μοναχός ας μη θρηνεί πουθενά·
ούτε ας ποθεί την ύπαρξη, και ας μην τρέμει μπροστά στα τρομακτικά.
- 931.** «Τροφών και επίσης ροφημάτων, στερεών τροφών και επίσης ρούχων·
αφού τα αποκτήσει ας μην κάνει αποθήκευση, και ας μην ανησυχεί μη αποκτώντας αυτά.
- 932.** Ο διαλογιστής δεν πρέπει να είναι ανήσυχος στα πόδια, ας αποφύγει την τύψη,
δεν πρέπει να αμελεί·
και σε καθίσματα και σε κρεβάτια, με λίγο θόρυβο ο μοναχός θα πρέπει να διαμένει.
- 933.** «Δεν θα πρέπει να καλλιεργεί τον ύπνο, θα πρέπει να αφοσιώνεται στην

εγρήγορση ο ενεργητικός·

Τον λήθαργο, την απάτη, το γέλιο, το παιχνίδι, τη συνουσία θα πρέπει να εγκαταλείψει μαζί με τον στολισμό.

- 934.** Μαγεία Αθάρβα, ερμηνεία ονείρων, ερμηνεία χαρακτηριστικών, ας μην εξασκεί, ούτε αστρολογία·
Ερμηνεία ήχων ζώων και πρόκληση σύλληψης, ιατρική θεραπεία, ο μαθητής μου ας μην ακολουθεί.
- 935.** «Δεν θα τρέμει από την κατηγορία, δεν θα υπερηφανεύεται ο επαινεμένος μοναχός·
θα απομακρύνει την απληστία μαζί με την τσιγκουνιά, την οργή και τη συκοφαντία.
- 936.** «Δεν θα ασχολείται με αγοραπωλησία, ο μοναχός δεν θα προκαλεί κατηγορία πουθενά·
και δεν θα προσκολλάται στο χωριό, δεν θα κολακεύει τον κόσμο από επιθυμία για υλικό κέρδος.
- 937.** «Ο μοναχός να μην είναι καυχησιάρης, ούτε να λέει λόγια με σκοπιμότητα·
Να μην εξασκείται στην αυθάδεια, να μην κάνει φιλονικική συζήτηση.
- 938.** «Δεν θα παρασυρόταν σε ψευδολογία, με πλήρη επίγνωση δεν θα έκανε δόλια πράγματα·
Τότε με τη ζωή, με τη σοφία, με τους ηθικούς κανόνες και αυστηρότητες δεν θα περιφρονούσε άλλον.
- 939.** «Ακούγοντας πολλά λόγια, θυμωμένος, από ασκητές ή από κοινούς ανθρώπους·
με σκληρότητα να μην τους απαντήσει, διότι οι αγαθοί δεν αντιστρατεύονται.
- 940.** «Και αυτή τη Διδασκαλία γνωρίζοντας, αναζητώντας ο μοναχός πάντα μνήμων ας εξασκείται·
γνωρίζοντας την κατάπαυση ως ειρήνη, στη Διδαχή του Γκόταμα ας μην αμελεί.
- 941.** «Διότι αυτός είναι ο Κατακτητής, ο Ακατάβλητος, αυτός που είδε τη Διδασκαλία με τα ίδια του τα μάτια, όχι από ακοή·
γι' αυτό στη Διδαχή εκείνου του Ευλογημένου, επιμελής πάντα ας τιμά και ας εξασκείται».

Τέλος της ομιλίας Τουβατάκα, δέκατη τέταρτη.

15. Η ομιλία για τη βία του εαυτού

- 942.** «Από τον εαυτό που τιμωρεί γεννήθηκε ο φόβος, κοιτάξτε τον κόσμο σε διαμάχη·
Θα διακηρύξω την επείγουσα ανησυχία, όπως συγκλονίστηκα εγώ.
- 943.** «Έχοντας δει τη γενιά να σπαρταρά, όπως ψάρια σε λίγο νερό·

έχοντας δει να εχθρεύονται ο ένας τον άλλον, με κατέλαβε φόβος.

- 944.** «Ο κόσμος παντού είναι χωρίς ουσία, όλες οι κατευθύνσεις ταράσσονται·
Ποθώντας κατοικία για τον εαυτό μου, δεν είδα κάτι ακατοίκητο.
- 945.** «Έχοντας δει αυτούς που εχθρεύονται ακριβώς στο τέλος, δυσαρέσκεια με
κατέλαβε·
αλλά εδώ είδα το βέλος, δυσδιάκριτο, εδραιωμένο στην καρδιά.
- 946.** «Διαπερασμένος από το βέλος, τρέχει προς όλες τις κατευθύνσεις·
αφαιρώντας αυτό ακριβώς το βέλος, ούτε τρέχει ούτε βυθίζεται.
- 947.** «Εκεί διδάσκονται εξασκήσεις, για όσα στον κόσμο είναι ποθητά·
ας μην είναι κανείς αφοσιωμένος σε αυτά, έχοντας διεισδύσει πλήρως στις
ηδονές·
ας εξασκείται στο Νιμπάνα του εαυτού του.»
- 948.** «Ας είναι αληθινός, χωρίς θράσος, χωρίς απάτη, χωρίς διαβολή·
χωρίς οργή, ο σοφός ας ξεπεράσει το κακό της απληστίας και τη φιλαργυρία.
- 949.** «Ας υπερνικά τον ύπνο, τον λήθαργο, τη νωθρότητα, ας μην ζει με αμέλεια·
ας μην στέκεται στην υπεροψία, ο άνθρωπος με νου στραμμένο στη Νιμπάνα.
- 950.** «Δεν θα παρασυρόταν σε ψευδολογία, δεν θα δημιουργούσε προσκόλληση στην
ύλη·
και θα κατανοούσε πλήρως την αλαζονεία, απέχοντας από βιαιότητα ας
περπατά.
- 951.** «Δεν θα απολάμβανε το παλιό, δεν θα έδειχνε αποδοχή στο νέο·
δεν θα θρηνούσε για αυτό που χάνεται, δεν θα ήταν εξαρτημένος από τον
κενό χώρο.
- 952.** «Απληστία λέω ότι είναι η μεγάλη πλημμύρα, ευθύτητα λέω ότι είναι η
ψιθύριση·
αντικείμενο η σκέψη, ο βούρκος της ηδονής είναι δυσπέραστος.
- 953.** «Χωρίς να παρεκκλίνει από την αλήθεια ο σοφός, στέκεται στη στεριά ο
βραχμάνος·
έχοντας παραιτήσει τα πάντα αυτός, αυτός πράγματι ονομάζεται ειρηνικός.
- 954.** «Αυτός πράγματι ο γνώστης, αυτός ο γνώστης των Βεδών, γνωρίζοντας τη
Διδασκαλία, ανεξάρτητος·
αυτός συμπεριφερόμενος ορθά στον κόσμο, δεν ζηλεύει κανέναν εδώ.
- 955.** «Αυτός που εδώ τις ηδονές υπερέβη, την προσκόλληση στον κόσμο
δυσυπέρβλητη·
Αυτός δεν θλίβεται ούτε ποθεί, με κομμένο το ρεύμα, χωρίς δεσμά.
- 956.** «Ό,τι υπήρχε πριν, αυτό ξέρανέ το, στο μέλλον ας μην υπάρχει καμία κατοχή
για σένα·

αν στο παρόν δεν πιάσεις τίποτα, θα βαδίζεις γαλήνιος.

- 957.** «Όποιος δεν έχει ιδιοποίηση στη νοητικότητα και υλικότητα, εξολοκλήρου· και δεν θλίβεται για αυτό που δεν υπάρχει, αυτός πράγματι στον κόσμο δεν γηράσκει.
- 958.** «Αυτός στον οποίο δεν υπάρχει "αυτό είναι δικό μου", ή ακόμη και κάποια κατοχή των άλλων· αυτός μη βρίσκοντας ιδιοκτησία, δεν θλίβεται ότι "δεν υπάρχει σε μένα".
- 959.** «Χωρίς ζήλια, χωρίς απληστία, χωρίς λαχτάρα, παντού ίσος· αυτό το τετραπλό όφελος διακηρύσσω, ρωτημένος, για τον ακλόνητο.
- 960.** «Αυτού που είναι χωρίς λαχτάρα, που συνειδητοποιεί, δεν υπάρχει καμία διαμόρφωση. Αυτός απέχοντας από τις ποικίλες προσπάθειες, βλέπει ασφάλεια παντού.
- 961.** «Ούτε για τους ίσους ούτε για τους κατώτερους, ούτε για τους ανώτερους δεν μιλά ο σοφός· γαλήνιος αυτός, χωρίς τσιγκουνιά, δεν παίρνει ούτε απορρίπτει.»

Τέλος της ομιλίας για τη βία του εαυτού, δέκατη πέμπτη.

16. Η ομιλία στον Σαριπούττα

- 962.** «Δεν έχω δει πριν από τώρα, (έτσι είπε ο σεβάσμιος Σαριπούττα) ούτε έχω ακούσει από κανέναν· έναν Διδάσκαλο με τόσο γλυκιά ομιλία, από τους Τουσίτα ήρθε ο αρχηγός του πλήθους.
- 963.** «Στον κόσμο μαζί με τους θεούς, όπως φαίνεται ο οξυδερκής· Αφού διέλυσε όλο το σκοτάδι, μόνος έφτασε στην τέρψη.
- 964.** «Αυτόν τον Βούδα, τον μη προσκολλημένο, τον τέτοιο, τον μη απατεώνα, που ήρθε με ακολούθους· για πολλούς δεσμίους εδώ, υπάρχει έλευση με ερώτηση.
- 965.** «Για τον μοναχό που αποστρέφεται, που αναζητά απομονωμένο κάθισμα· τη βάση ενός δένδρου ή νεκροταφείο, ή σε σπηλιές βουνών.
- 966.** «Σε ποικίλα καταλύματα, πόσα τρομακτικά υπάρχουν εκεί; Με τα οποία ο μοναχός δεν θα ταρασσόταν, σε ήσυχο κάθισμα και κρεβάτι.
- 967.** «Πόσοι κίνδυνοι στον κόσμο, για αυτόν που πηγαίνει σε κατεύθυνση που δεν έχει πάει· Τους οποίους ο μοναχός να υπερνικήσει, σε απομακρυσμένο κάθισμα.
- 968.** «Ποιες θα ήταν οι εκφράσεις του, ποια θα ήταν εδώ τα πεδία του; Ποιοι θα ήταν οι ηθικοί κανόνες και οι αυστηρότητες, του αποφασισμένου μοναχού;

- 969.** «Ποια εξάσκηση αφού αναλάβει, ενωμένος, συνετός, μνήμων·
όπως ο χρυσοχόος το ασήμι, ας αποβάλλει τον ρύπο του εαυτού του;»
- 970.** «Για αυτόν που αποστρέφεται, δηλαδή η άνεση, (Σαριπούττα, είπε ο
Ευλογημένος)
αν καλλιεργεί έρημο κάθισμα και κρεβάτι·
για αυτόν που επιθυμεί την ανώτατη φώτιση, σύμφωνα με τη Διδασκαλία,
αυτό θα σου διδάξω, κατανοώντας.
- 971.** «Τους πέντε φόβους ο σοφός δεν θα φοβόταν, ο μοναχός μνήμων που κινείται
εντός ορίων·
από αλογόμυγες και μύγες, από ερπετά, από ανθρώπινες επαφές, από
τετράποδα.
- 972.** «Ούτε από τους αλλόδοξους να φοβάται, ακόμη κι αν δει τα πολλά τρομερά
τους·
και άλλους κινδύνους ας υπερβαίνει, αυτός που αναζητά το καλό.
- 973.** Πληττόμενος από την επαφή της αρρώστιας και την πείνα, ας υπομένει το
κρύο και τη ζέστη·
αυτός πληττόμενος από αυτά με πολλούς τρόπους, χωρίς κατοικία, ας
καταβάλλει σταθερή προσπάθεια με ενεργητικότητα.
- 974.** «Δεν θα έκανε κλοπή, δεν θα έλεγε ψέματα, θα άγγιζε με φιλικότητα τα
τρομαγμένα και τα σταθερά·
Όποτε συνειδητοποιούσε θολότητα του νου, θα την απομάκρυνε ως μερίδα
του Κάνχα».
- 975.** «Να μην υποκύπτει στην εξουσία της οργής και της υπεροψίας, αφού
ξεριζώσει τη ρίζα τους να παραμένει·
και το αγαπητό ή το δυσάρεστο, σίγουρα αυτός ο αξιότιμος ας υπερβαίνει.
- 976.** «Θέτοντας τη σοφία μπροστά, με ευγενή χαρά, ας υπερνικήσει εκείνους τους
κινδύνους·
ας νικήσει τη δυσαρέσκεια στην απομακρυσμένη κατοικία, ας νικήσει τις
τέσσερις αιτίες θρήνου.
- 977.** «Τι θα φάω, πού θα φάω, δυστυχώς κοιμήθηκα άσχημα, πού θα κοιμηθώ
σήμερα;
Αυτούς τους θρηνώδεις λογισμούς, ας απομακρύνει ο ασκούμενος που
περιπλανιέται χωρίς κατοικία.
- 978.** «Και αφού λάβει τροφή και ένδυμα στον κατάλληλο χρόνο, ας γνωρίζει το
μέτρο εδώ για σκοπό ικανοποίησης·
αυτός σε αυτά φυλαγμένος, με συγκρατημένη συμπεριφορά στο χωριό, ακόμη
κι αν προκληθεί, σκληρό λόγο ας μην εκφέρει.
- 979.** Με χαμηλωμένο βλέμμα και χωρίς ανήσυχά πόδια, αφοσιωμένος στη
διαλογιστική έκσταση, αυτός που είναι πολύ άγρυπνος·
Αναπτύσσοντας αταραξία, αυτοσυγκεντρωμένος, ας κόψει τους στοχασμούς,

την τάση τους και την ανησυχία.

- 980.** Κατηγορούμενος με λόγια ας χαίρεται μνήμων, στους συντρόφους στην άγια ζωή ας διασπά τη στειρότητα·
Ας εκφέρει λόγο καλό, όχι υπερβολικό, για κουτσομπολιό δεν πρέπει να σκέφτεται.
- 981.** «Και επιπλέον πέντε μολύσματα στον κόσμο, για τα οποία αυτός με επίγνωση ας εξασκείται για την απομάκρυνση·
στις υλικές μορφές, στους ήχους και επίσης στις γεύσεις, στις οσμές, στις επαφές ας νικήσει το πάθος.
- 982.** «Σε αυτά τα φαινόμενα απομακρύνοντας την επιθυμία, ο μοναχός μνήμων με καλά απελευθερωμένο νου·
την κατάλληλη στιγμή αυτός ορθά τη Διδασκαλία διερευνώντας,
έχοντας γίνει μοναχικός, θα διαλύσει το σκοτάδι αυτός.»

Τέλος της ομιλίας Σαριπούττα, δέκατη έκτη.

Το κεφάλαιο των οκτάδων, τέταρτο.

Τέλος.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Ηδονή και σπηλιά και διεφθαρμένο, και αγνό και υπέρτατο και γήρας·
Μετέγεια και Πασούρα, Μαγκάντι και πριν τη διάλυση.

Διαμάχη και δύο αδιέξοδα, και πάλι το γρήγορο·
η εξάριετη ομιλία για τον εαυτό με ραβδί, με τον πρεσβύτερο και τον ερωτώντα δεκαέξι·
έτσι αυτές οι ομιλίες, όλες του κεφαλαίου των οκτάδων.

ΠΑΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΑΥΤΗ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Η παρούσα μετάφραση αποτελεί μέρος του PaliVerse Project, της πρώτης πλήρους και ενιαίας αγγλικής μετάφρασης του Κανόνα Πάλι, μαζί με τα Σχόλια (Aṭṭhakathā) και τα Υποσχόλια (Tīkā) και συνοδεύεται από διαδραστικά εργαλεία μελέτης. Το

PaliVerse είναι ένα έργο σε εξέλιξη. Οι μεταφράσεις που δημιουργούνται με τεχνητή νοημοσύνη βελτιώνονται συνεχώς μέσω αναθεωρήσεων και σχολίων από ειδικούς. Το παρόν κείμενο αποτελεί την πιο πρόσφατη μετάφραση κατά την ημερομηνία λήψης.

Ημερομηνία δημιουργίας PDF: 14 Σεπτεμβρίου 2026

ΠΩΣ ΝΑ ΠΑΡΑΘΕΣΕΤΕ ΤΗΝ ΠΗΓΗ

PaliVerse (2026). Ο Τριμερής Κανόνας. Ο Κανόνας των Ομιλιών. 5. Η συλλογή των μικρών κειμένων. 05. Ανθολογία ομιλιών. 4. Το κεφάλαιο των οκτάδων έχει ανακτηθεί από το paliverse.org

© 2026 The PaliVerse Project · Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος
Κέντρο Μελέτης και Πρακτικής Βουδισμού Τεραβάδα
Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία εγγεγραμμένη στην Ελλάδα
Το παρόν PDF μπορεί να διανέμεται ελεύθερα για σκοπούς μελέτης και πρακτικής.

PaliVerse.org